

Consilierul Verde al Contabilului

Consilier

- ✓ **Contabilitatea activelor și pasivelor**
- ✓ **Contabilitatea cheltuielilor și veniturilor**
- ✓ **Contabilitatea creanțelor și datoriilor**
- ✓ **Contabilitatea taxelor și impozitelor**
- ✓ **Studii de caz pe domenii de activitate**
- ✓ **Situații financiare anuale**
- ✓ **Contabilitatea operațiunilor în afara bilanțului**

5. Sistemul RO e-Factura

O.U.G. nr. 120 din 4 octombrie 2021 privind administrarea, funcționarea și implementarea sistemului național privind factura electronică RO e-Factura și factura electronică în România, precum și pentru completarea O.G. nr. 78/2000 privind omologarea, eliberarea cărții de identitate a vehiculului și certificarea autenticității vehiculelor rutiere în vederea introducerii pe piață, punerii la dispoziție pe piață, înmatriculării sau înregistrării în România, precum și supravegherea pieței pentru acestea.

Prin O.U.G. nr. 120/2021 au fost reglementate principalele aspecte privind facturarea electronică.

Motivele care au impus aceste reglementări:

- necesitatea instituirii unor reguli clare și suficiente cu privire la facturarea electronică, cu rol determinant în stabilitatea și eficiența legislativă națională, inclusiv prin înlăturarea unor insuficiențe legislative care nu permit aplicarea prevederilor Directivei 2014/55/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind facturarea electronică în domeniul achizițiilor publice;
- nereglementarea legislativă a mecanismului prin care România se asigură că autoritățile și entitățile contractante primesc și prelucrează facturi electronice conforme cu standardul european privind facturarea electronică îngrădește dreptul operatorilor economici în procesul de achiziție publică;
- adoptarea acestui act normativ corespunde politicii publice în domeniul e-guvernării și a obiectivelor asumate prin Raportul privind situația macroeconomică pe anul 2021 și proiecția acesteia pe anii 2022-2024, elaborat de Ministerul Finanțelor în baza art. 35 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare;
- reglementările asigură instituirea unui mecanism eficient de gestionare a resurselor bugetare alocate instituțiilor și autorităților publice și contribuie la întărirea capacității administrative și la creșterea gradului de colectare a impozitelor și taxelor prin redefinirea proceselor și folosirea tehnologiei;
- necesitatea concentrării materiei la care face referire, respectiv reglementarea unică a facturării electronice, cu luarea în considerare a unui nivel de predictibilitate față de mediul de afaceri și comensurarea beneficiilor viitoare;
- cadrul intern și internațional puternic marcat de criza pandemică impune o viziune adaptată realităților și nevoilor curente, determinând facilitarea accesării serviciilor publice printr-o digitalizare extinsă a interacțiunilor cu administrația publică, respectiv o tranziție din forma actuală la o formă electronică ce va permite reducerea sarcinilor administrative și a impactului asupra mediului;
- alinierea la dezideratele Uniunii Europene privind strategia în domeniul e-guvernării și adoptarea de către Guvernul României a politicii publice în domeniul e-guvernării;

Atenție!

În situația în care operatorul economic a optat pentru utilizarea sistemului național privind factura electronică RO e-Factura în conformitate cu prevederile art. 5 din O.U.G. nr. 120/2021, acesta are obligația de a emite doar facturi electronice și de a utiliza acest sistem pentru transmiterea acestora către toți destinatarii definiți la art. 2 alin. (1) lit. p) din O.U.G. nr. 120/2021.

Art. 2 alin. (1) lit. p) din O.U.G. nr. 120/2021 definește destinatarul unei facturi electronice emise în relația B2G drept autoritatea contractantă, entitatea contractantă sau unitatea de achiziții centralizate cu atribuții în acest sens, potrivit legii, care primește factura electronică însoțită de sigiliul electronic al Ministerului Finanțelor în sistemul național privind factura electronică RO e-Factura.

Excepție:

Nu sunt transmise în acest sistem facturile electronice prevăzute la art. 6 din O.U.G. nr. 120/2021 (ca urmare a executării contractelor clasificate potrivit legii sau în cazul în care atribuirea și executarea contractului de achiziție publică au necesitat impunerea, potrivit dispozițiilor legale, a unor măsuri speciale de securitate pentru protejarea unor interese esențiale de securitate ale statului).

În situația în care operatorul economic transmite factura electronică în sistemul național privind factura electronică RO e-Factura, destinatarul facturii electronice emise în relația B2G are următoarele obligații:

- a) să primească și să descarce factura electronică prin intermediul sistemului național privind factura electronică RO e-Factura;
- b) să prelucreze factura electronică;
- c) să verifice legalitatea, conformitatea și regularitatea facturii electronice, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Prevederi de la 1 ianuarie 2024

Potrivit prevederilor Legii nr. 296/2023, cu modificările și completările ulterioare, operatorii economici – persoane impozabile stabilite în România conform art. 266 alin. (2) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, indiferent dacă sunt sau nu înregistrați în scopuri de TVA conform art. 316 din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, pentru livrările de bunuri și prestările de servicii care au locul livrării/prestării în România conform art. 275 și art. 278-279 din Codul fiscal, efectuate în relația B2B, astfel cum este definită la art. 2 alin. (1) lit. n) din O.U.G. nr. 120/2021 cu modificările și completările ulterioare, au obligația, în perioada 1 ianuarie 2024 – 30 iunie 2024, să transmită facturile emise în sistemul național privind factura electronică RO e-Factura, indiferent dacă destinatarii sunt sau nu înregistrați în Registrul RO e-Factura.

Operatorii economici – persoane impozabile stabilite în România conform art. 266 alin. (2) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, indiferent dacă sunt sau nu înregistrați în scopuri de TVA conform art. 316 din Legea nr. 227/2015, cu

Prin excepție, nerespectarea prevederilor mai sus menționate în perioada 1 ianuarie – 31 martie 2024 nu se sancționează.

De la 01.07.2024 se aplică următoarele prevederi conform O.U.G. nr. 120/2021:

Constituie contravenții, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate potrivit legii infracțiuni, următoarele fapte:

- a) nerespectarea de către emitentul facturii – persoană impozabilă stabilită în România conform art. 266 alin. (2) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, a obligației de transmitere a facturii către destinatar utilizând sistemul național privind factura electronică RO e-Factura;
- b) primirea și înregistrarea de către destinatarul – persoană impozabilă stabilită în România conform art. 266 alin. (2) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, a unei facturi emise de operatori economici stabiliți în România, în relația B2B, ce nu a fost transmisă prin sistemul național privind factura electronică RO e-Factura;
- c) nerespectarea termenului de transmitere în sistemul național privind factura electronică RO e-Factura.

Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. a) și b) se sancționează, prin derogare de la prevederile art. 8 alin. (2) lit. a) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, cu o amendă egală cu 15% din valoarea totală a facturii.

Contravenția prevăzută la alin. (1) lit. c) se sancționează cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei, pentru persoanele juridice încadrate în categoria contribuabililor mari, definiți potrivit legii, cu amendă de la 2.500 lei la 5.000 lei, pentru persoanele juridice încadrate în categoria contribuabililor mijlocii, definiți potrivit legii, și cu amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei, pentru celelalte persoane juridice, precum și pentru persoanele fizice.

Constatarea contravențiilor și aplicarea amenzilor se fac de către organele fiscale competente.

Facturarea electronică în relația B2B

De reținut!

- Este obligatorie de la 1 ianuarie 2024 pentru toate produsele livrate și serviciile prestate cu îndeplinirea următoarelor condiții:
 - operatorul este persoană impozabilă stabilită în România conform art. 266 alin. (2) sau
 - operatorul economic este persoană impozabilă nestabilită, dar înregistrată în scopuri de TVA în România, și
 - locul livrării sau prestării este în România, conform art. 275 și art. 278 din Codul fiscal.
- Facturile electronice se transmit în sistemul național privind factura electronică RO e-Factura în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii facturii, dar nu mai târziu de 5 zile lucrătoare de la data-limită prevăzută pentru emiterea facturii la art. 319 alin. (16) din Codul fiscal.

- Nerespectarea obligației de transmitere a facturii electronice în sistemul e-Factura se sancționează cu amendă.
- **În perioada 1 ianuarie – 31 martie 2024, netransmiterea în sistemul național e-Factura nu se sancționează.**

Atenție!

Începând cu data de 1 aprilie 2024 netransmiterea facturilor în sistemul național e-Factura constituie contravenție și se sancționează conform prevederilor menționate mai sus.

- În perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2024, facturile electronice astfel emise se transmit beneficiarului și prin modalitățile prevăzute la art. 319 din Codul fiscal.
- În perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2024 se pot înregistra în contabilitate facturile primite atât prin modalitățile prevăzute la art. 319 din Codul fiscal cât și cele primite prin sistemul e-Factura.

Atenție!

- Începând cu data de 1 iulie 2024, înregistrarea în contabilitate de către destinatari a facturilor ce nu au fost transmise prin sistemul național privind factura electronică RO e-Factura constituie contravenție și se sancționează cu amendă

De reținut!

Pentru implementarea completă a sistemului e-factura sunt 3 etape:

> Etapa 1: în perioada 1 ianuarie – 31 martie 2024

- Facturile se emit în format electronic și se încarcă în sistemul RO e-Factura în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii.
- Pentru nerespectarea acestei cerințe nu se aplică sancțiuni.
- În contabilitate se înregistrează facturile electronice descărcate din sistemul RO e-Factura, dar și cele primite conform art. 319 din Codul fiscal.

> Etapa 2: în perioada 1 aprilie – 30 iunie 2024

- Facturile se emit în format electronic și se încarcă în sistemul RO e-Factura în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii.
- Netransmiterea se sancționează cu amendă.
- În contabilitate se înregistrează facturile electronice descărcate din sistemul RO e-Factura, dar și cele primite conform art. 319 din Codul fiscal.

> Etapa 3: începând cu data de 1 iulie 2024

- Facturile se emit în format electronic și se încarcă în sistemul RO e-Factura în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii.
- Netransmiterea se sancționează cu amendă.

Contabilitatea certificatelor verzi

Reglementările aplicabile în domeniul certificatelor verzi sunt:

- **Legea nr. 220/2008** pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie și pentru modificarea unor acte normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Reglementările contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, aprobate prin **O.M.F.P. nr. 1.802/2014**, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 227/2015** privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordinul ANRE nr. 139/21.12.2022** privind aprobarea tarifelor practicate de către Operatorul desemnat al pieței de energie electrică;
- **Ordinul ANRE nr. 141/21.12.2022** privind stabilirea cotei obligatorii estimate de achiziție de certificate verzi, aferente anului 2023;
- **Ordinul ANRE nr. 142/21.12.2022** privind aprobarea contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și a unor prevederi privind modul de facturare a acesteia.

Emiterea și utilizarea certificatelor verzi este reglementată de Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie și pentru modificarea unor acte normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit legii menționate certificatul verde este titlul ce atestă producerea din surse regenerabile de energie a unei cantități de energie electrică.

Certificatul se poate tranzacționa, distinct de cantitatea de energie electrică pe care acesta o reprezintă, pe o piață organizată, în condițiile legii.

Certificatul verde nu este un instrument financiar.

În ceea ce privește **obținerea certificatelor verzi**, legea menționată prevede două modalități principale de obținere a acestora, și anume:

- Pe de o parte, achiziția certificatelor verzi în baza unei cote anuale obligatorii de achiziție impuse anual furnizorilor de energie electrică de către Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE).

În cadrul obligației anuale de achiziție de certificate verzi, furnizorii de energie electrică sunt obligați să achiziționeze trimestrial un număr de certificate verzi egal cu produsul dintre valoarea cotei anuale obligatorii de achiziție de certificate verzi, stabilite

- Înregistrarea primirii a 6.000 de certificate:

Debit Cont 804 – „Certificate verzi” – 6.000 certificate
--

În cursul lunii martie, societatea vinde pe piața reglementată un număr de 400 de certificate la un preț de vânzare de 192 lei/certificat.

- Înregistrarea vânzării certificatelor verzi (400 certificate x 192 lei/certificat = 76.800 lei):

461	=	768	76.800 lei
„Debitori diverși”		„Alte venituri financiare”	

Și concomitent:

Credit Cont 804 – „Certificate verzi” – 400 certificate

EXEMPLU – contabilitatea certificatelor verzi achiziționate

Societatea Termo SA este furnizor de energie electrică și are obligația achiziționării unui număr de 3.541 certificate verzi, în trimestrul II 2022.

În luna martie, aceasta a achiziționat în avans un număr de 1.500 certificate verzi la un preț de 136 lei/certificat, iar în luna mai a achiziționat 2.041 certificate verzi la un preț de 140 lei/certificat.

- Înregistrarea în contabilitate a certificatelor verzi achiziționate în luna martie (1.500 lei x 136 lei/certificat = 204.000 lei):

471	=	401	204.000 lei
„Cheltuieli înregistrate în avans”		„Furnizori”	

- Achitarea:

401	=	5121	204.000 lei
„Furnizori”		„Conturi la bănci în lei”	

- Înregistrarea în contabilitate a certificatelor verzi achiziționate în luna mai (2.041 lei x 140 lei/certificat = 285.740 lei):

652	=	401	285.740 lei
„Cheltuieli cu protecția mediului înconjurător”		„Furnizori”	

- Achitarea:

401	=	5121	285.740 lei
„Furnizori”		„Conturi la bănci în lei”	

Sistemul garanție-returnare (RetuRO)

Potrivit prevederilor H.G. nr. 1.074/2021 privind stabilirea sistemului de garanție-returnare pentru ambalaje primare nereutilizabile, republicate, cu modificările și completările ulterioare, comercianții sunt obligați:

- a) să încheie contracte cu administratorul SGR;
- b) să indice valoarea garanției distinct de prețul produsului, atât la raft, cât și în documentele fiscale aferente produsului în ambalaj SGR;
- c) să plătească valoarea garanției operatorilor economici de la care achiziționează produse ambalate în ambalaje SGR, cu excepția cazului în care producătorul a decis să suporte plata garanției în mod direct;
- d) să nu comercializeze produse ambalate în ambalaje SGR achiziționate de la producători neînregistrați în cadrul administratorului SGR sau de la distribuitori ai acestor producători;
- e) să nu comercializeze produse ambalate în ambalaje SGR care nu sunt marcate potrivit;
- f) să încaseze de la clienții lor garanția aferentă produselor în ambalaje SGR, cu excepția cazului în care comerciantul decide să suporte costul garanției în cazul oferirii produselor ambalate în ambalaje SGR, cu titlu gratuit, către consumatorul și/sau utilizatorul final, spre exemplu ca premii sau mostre gratuite, caz în care garanția va fi suportată în mod direct de către producător, dacă oferirea gratuită se face la instrucțiunea acestuia, sau de către comerciant, dacă oferirea gratuită se face de către comerciant și nu va fi percepută de la consumatorul și/sau utilizatorul final;
- g) să afișeze în cadrul structurilor de vânzare informații adresate consumatorilor sau utilizatorilor finali cu privire la:
 - tipurile de produse care fac parte din sistemul de garanție-returnare;
 - valoarea garanției;
 - posibilitatea consumatorilor sau utilizatorilor finali de a returna ambalajul SGR în vederea restituirii valorii garanției în cadrul oricărui punct de returnare de pe teritoriul României;
 - adresa și programul de funcționare ale punctului de returnare operat de comerciant;
 - modalitatea de preluare a ambalajelor, manual sau prin echipament automat de preluare;
 - modalitățile disponibile de restituire a garanției;
 - dreptul celui care returnează ambalajul SGR de a solicita restituirea valorii garanției în numerar, prin voucher sau prin transfer bancar;
 - situațiile de refuz al restituirii garanției.
- h) să organizeze puncte de returnare;
- i) să preia în cadrul punctelor de returnare toate ambalajele SGR returnate de consumatori sau utilizatori finali și să restituie acestora valoarea garanției la momentul returnării ambalajelor SGR;
- j) să protejeze ambalajele SGR preluate în cadrul punctelor de returnare împotriva deteriorării, furtului și a altor situații similare, până la preluarea acestora de către administratorul SGR;
- k) să permită exclusiv administratorului SGR preluarea ambalajelor SGR de la punc-

În ceea ce privește TVA aferentă garanției, articolul 286 alineatul (4) din Codul fiscal prevede că baza de impozitare nu cuprinde valoarea ambalajelor care circulă între furnizorii de marfă și clienți, prin schimb, fără facturare.

Normele metodologice date în aplicarea acestui articol precizează că ambalajele care circulă între furnizorii de marfă și clienți prin schimb, fără facturare, nu se includ în baza de impozitare a taxei, chiar dacă beneficiarii nu dețin cantitățile de ambalaje necesare efectuării schimbului și achită o garanție bănească în schimbul ambalajelor primite.

Important!

Garanția de 0,5 lei/ambalaj nu intră în baza de impozitare a TVA nici la achiziție, nici la vânzare.

Pentru vânzările efectuate prin unități care au obligația utilizării aparatelor de marcat electronice fiscale, suma garanției bănești încasate pentru ambalaje se evidențiază distinct pe bonurile fiscale, fără TVA.

Garanțiile achitate sunt recuperate de la administratorul SGR. Acesta are obligația să ramburseze comercianților, prin transfer bancar, valoarea integrală a garanțiilor returnate consumatorilor sau utilizatorilor finali, cu o frecvență lunară, până la data de 25 pentru luna anterioară achitării.

Exemplu

În cursul unei luni, un comerciant realizează următoarele operațiuni:

– Achiziție băuturi răcoritoare în ambalaje returnabile 1.000 buc.

- Valoare marfă: 3.500 lei
- Garanție ambalaje: 500 lei

– Achiziție apă plată 500 buc.

- Valoare produs: 750 lei
- Garanție ambalaje: 250 lei

Se practică un adaos comercial de 60%.

Pentru stimularea vânzărilor, comerciantul decide acordarea unor mostre către consumatorii finali o băutură răcoritoare gratis dacă valoarea achizițiilor pe un bon fiscal este mai mare de 100 lei.

Se acordă în aceste condiții un număr de 100 de băuturi răcoritoare gratuite.

Se vând 500 buc. băuturi racoritoare și 400 buc. apă plată la vânzarea cărora se încasează și garanția aferentă.

Societatea deține un echipament automat de preluare a ambalajelor care eliberează vouchere cu valoarea ambalajelor acceptate.

În cursul lunii se colectează de către aparat 1.500 ambalaje (se primesc ambalaje indiferent de locul de achiziție a acestora). Se eliberează vouchere în valoare de $1.500 \times 0,5 \text{ lei} = 750 \text{ lei}$.

3. Înregistrarea vânzării mărfurilor (pe bază de bon fiscal):

5311	=	%	4.828 lei
„Casa în lei”		707	3.760 lei
		„Venituri din vânzarea mărfurilor”	
		4427.cota 19%	532 lei
		„TVA colectată”	
		4427.cota 9%	86 lei
		„TVA colectată”	
		2678	450 lei
		„Alte creanțe imobilizate”	

4. Înregistrarea bunurilor acordate în mod gratuit:

%	=	371.băuturi răcoritoare	666 lei
6232		„Mărfuri”	350 lei
„Cheltuieli de reclamă și publicitate”			
378			210 lei
„Diferențe de preț la mărfuri”			
4428.cota 19%			106 lei
„TVA neexigibilă”			

Conform art. 270 alin. (8) lit. b) din Codul fiscal, nu constituie livrare de bunuri acordarea în mod gratuit de bunuri în scop de reclamă sau în vederea stimulării vânzărilor ori, mai general, în scopuri legate de desfășurarea activității economice.

În categoria bunurilor acordate în mod gratuit în scopul stimulării vânzărilor sunt cuprinse bunurile comercializate în mod obișnuit de către persoana impozabilă, acordate în mod gratuit clientului, numai în măsura în care sunt bunuri de același fel ca și cele care sunt, au fost ori vor fi livrate clientului.

5. Înregistrarea pe cheltuieli a contravalorii garanției ambalajelor, suportate de către comerciant, aferente produselor acordate în mod gratuit (100 buc. x 0,50 lei/buc. = 50 lei):

6588	=	2678	50 lei
„Alte cheltuieli de exploatare”		„Alte creanțe imobilizate”	

6. Descărcarea din gestiune a produselor vândute:

%	=	371.băuturi răcoritoare	3.332 lei
607		„Mărfuri”	1.750 lei
„Cheltuieli privind marfurile”			
378			1.050 lei
„Diferențe de preț la mărfuri”			
4428.cota 19%			532 lei
„TVA neexigibilă”			

Cotele de TVA

Cotele de TVA aplicabile operațiunilor impozabile care nu sunt scutite de taxă sunt – conform art. 291 din Codul fiscal:

- cota standard de 19%;
- cotele reduse de 9% (reglementată la art. 291 alin. (2)) și 5% (reglementată la art. 291 alin. (3)).

Reguli generale pentru stabilirea cotei de TVA

1. Cota aplicabilă este cea în vigoare la data livrării/prestării sau, dacă au loc înainte de această dată, la data emiterii facturii, ori la data încasării unui avans.
2. Pentru livrările de bunuri sau prestările de servicii realizate prin mașini automate de vânzare, de jocuri sau alte mașini similare, cota aplicabilă este cea în vigoare la data extragerii numerarului din aceste automate.
3. Pentru importul de bunuri, cota de TVA este cota aplicabilă pe teritoriul României pentru livrarea aceluiași bun.

Exemplu: O societate plătitoare de TVA din România importă din Republica Moldova ulei de soia pentru producția de biodiesel. Deoarece uleiul de soia se regăsește la codul NC 1507, cota de TVA aplicabilă importului este 9%.

Definiție: „codul NC” reprezintă poziția tarifară, subpoziția tarifară sau codul tarifar corespunzător unui bun.

4. Pentru *achiziții intracomunitare* de bunuri, cota de TVA este cota aplicată pe teritoriul României pentru livrarea aceluiași bun și care este în vigoare la data la care intervine exigibilitatea taxei.

Exemplu: O societate plătitoare de TVA din România achiziționează cărți pentru copii din Olanda. Deoarece cărțile nu conțin deloc publicitate, cota de TVA ce se va aplica la înregistrarea taxării inverse pentru achiziția intracomunitară este 5%.

5. În cazul în care se comercializează un pachet care cuprinde bunuri supuse atât cotei reduse de TVA, cât și cotei standard de TVA, la un preț total, și nu se poate stabili o operațiune principală, se aplică cota de TVA corespunzătoare fiecărui bun, în măsura în care bunurile care compun pachetul pot fi separate, în caz contrar se consideră că are loc o operațiune complexă unică, aplicându-se cota standard de TVA la valoarea totală a pachetului.

Se exceptează de la această regulă bunurile acordate gratuit în vederea stimulării vânzărilor.

Exemplu: Se vinde un coș cadou care conține și produse alimentare și băuturi alcoolice.

- se aplică cota de TVA aferentă fiecărui produs în parte – 9% pentru alimente și 19% pentru băuturi alcoolice, în măsura în care bunurile care compun coșul pot fi separate;

- dacă bunurile nu se pot separa – se aplică cota standard de TVA de 19% la valoarea totală a coșului.

6. În cazul avansurilor se aplică aceeași cotă de TVA ca cea aplicabilă pentru prestarea/livrarea la care se referă.

Exemplu: În cazul în care se facturează un avans pentru livrarea unui imobil pentru care se îndeplinesc toate condițiile pentru aplicarea cotei reduse de 5%, factura de avans se va întocmi cu TVA 5%.

Cota redusă de 9% se aplică pentru:

- livrarea de **medicamente de uz uman și veterinar;**
- livrarea de **alimente, inclusiv băuturi, destinate consumului uman și animal, animale și păsări vii din specii domestice, semințe, plante și ingrediente utilizate în prepararea alimentelor, produse utilizate pentru a completa sau a înlocui alimentele, ale căror coduri NC se stabilesc prin normele metodologice, cu excepția:**
 1. băuturilor alcoolice;
 2. băuturilor nealcoolice care se încadrează la codul NC 2202;
 3. alimentelor cu zahăr adăugat, al căror conținut total de zahăr este de minimum 10 g/100 g produs, altele decât laptele praf pentru nou-născuți, sugari și copii de vârstă mică, cozonacul și biscuiții.

Prin „zahăr adăugat” se înțelege zahăr din trestie, zahăr brun, zaharoză cristalină, zahăr invertit, dextroză, melasă, zaharuri din miere, melasă și siropuri, cum ar fi sirop de malț, sirop de fructe, sirop de malț de orez, sirop de porumb, sirop de porumb bogat în fructoză, sirop de arțar, sirop de glucoză, glucoză-fructoză, fructoză, zaharoză, glucoză, lactoză, lactoză hidrolizată, galactoză, zaharuri în nectaruri, cum ar fi nectarul de flori de cocos, nectarul de curmale, nectarul de agave, zaharuri din dulceață, adăugate ca ingrediente.

- livrarea **apei pentru irigații în agricultură;**
- livrarea de **îngrășăminte și de pesticide** utilizate în agricultură, **semințe și alte produse agricole destinate însămânțării sau plantării**, precum și **prestările de servicii de tipul celor specifice utilizate în sectorul agricol;**

În Ordinul nr. 4.634/397/2022 sunt precizate produsele și serviciile agricole cărora li se poate aplica TVA de 9%.

- **serviciile de alimentare cu apă și de canalizare;**
- **cazarea în cadrul sectorului hotelier sau al sectoarelor cu funcție similară, inclusiv închirierea terenurilor amenajate pentru camping;**

Prin „cazare în cadrul sectorului hotelier sau al sectoarelor cu funcție similară” se înțelege cazarea în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică prevăzute la art. 2 lit. d) din Ordonanța Guvernului nr. 58/1998 privind organizarea și desfășurarea activității de turism în România.

Cota redusă de taxă de 9% se aplică pentru tipurile de cazare în structurile de primire turistică cu funcțiune de cazare, prevăzute la art. 21 din Ordonanța Guvernului nr. 58/1998.

Expertiza contabilă judiciară dispusă în cauze civile

Sediul materiei

Sediul materiei în cazul expertizelor judiciare îl reprezintă:

- Art. 330-340 Codul de procedură civilă
- Ordonanța nr. 2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară
- Standardul profesional 35 elaborat de CECCAR

Noțiune

Expertiza tehnică judiciară este expertiza tehnică efectuată din dispoziția organelor de urmărire penală, a instanțelor judecătorești sau a altor organe cu atribuții jurisdicționale, de către expertul sau specialistul numit de acestea, în vederea lămuririi unor fapte sau împrejurări ale cauzei.

Expertiza contabilă cuprinde numai latura economico-financiară a faptelor și împrejurărilor expertizate, latura juridică neintrând în sfera de competență a expertului contabil.

Expertiza tehnică judiciară este mijloc de probă în justiție. În situațiile în care în cadrul unui proces, instanța consideră necesar să cunoască opinia unor specialiști în vederea lămuririi unor împrejurări de fapt, va numi, fie din oficiu, fie la cererea părților implicate în proces, unul sau 3 experți.

Conform art. 330 alin. (5) din Codul de procedură civilă, părților le este permis să își aleagă experți care vor participa la efectuarea expertizei. Acești experți trebuie încuviințați de instanță și vor avea calitatea de consilieri ai părților. În calitatea lor de consilieri, ei pot să dea relații, să formuleze întrebări și observații și, dacă este cazul, să întocmească un raport separat cu privire la obiectivele expertizei.

În concluzie, în exercitarea probei cu expertiza în cadrul procesului civil, participă:

- unul sau 3 experți desemnați de instanță, în funcție de complexitatea cauzei;
- câte un expert încuviințat de instanță pentru fiecare parte participantă în situația în care părțile decid să își exercite acest drept.

Bine de știut!

Solicitarea unui expert consilier este un drept al părții implicate în proces, astfel că în lipsa solicitării exprese a părții, în cadrul procesului nu se va încuviința un expert consilier, iar lucrarea de expertiză va fi efectuată doar de expertul desemnat.

Procedura

1. Disponerea expertizei contabile judiciare și desemnarea expertului

Pentru numirea expertului, instanța solicită biroului local de expertiză să îi pună la dispoziție o listă cu experții în domeniul care face obiectul expertizei. Numirea expertului, conform art. 331 din codul de procedură civilă, se face prin tragere la sorți de pe lista întocmită și comunicată de către biroul local de expertiză și va fi consemnată în încheierea de ședință.

Încheierea de ședință prin care a avut loc numirea expertului, va cuprinde:

- datele de identificare ale expertului;
- obiectivele asupra cărora expertul urmează să se pronunțe;
- termenul până la care trebuie să efectueze expertiza;
- onorariul provizoriu al expertului;
- avansul pentru cheltuielile de deplasare, dacă este cazul;
- datele de identificare ale experților consilieri, dacă este cazul.

Încheierea de ședință prin care a avut loc numirea expertului, se comunică expertului prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire.

Un caz aparte îl reprezintă expertul consilier încuviințat de instanță. Expertul consilier trebuie să încheie un contract de prestări servicii cu partea care l-a solicitat. Contractul astfel încheiat de către expertul consilier va fi depus la dosarul cauzei cu cel puțin 5 zile înainte de termenul stabilit pentru depunerea raportului de expertiză contabilă judiciară.

Contractul trebuie să cuprindă următoarele clauze minimale:

- datele de identificare ale părților contractante;
- obiectivele la care trebuie să formuleze răspunsuri;
- materialul documentar;
- termenul și locul depunerii raportului de expertiză;
- onorariul expertului consilier.

Există situații în care partea căreia i s-a încuviințat prezența unui expert consilier, renunță ulterior la exercitarea acestui drept, situație în care fie nu s-a mai încheiat contractul de prestări servicii dintre aceștia, fie contractul s-a încheiat și apare rezoluțiunea sa. În aceste situații, expertul contabil consilier trebuie să învedereze instanța despre acest aspect și astfel nu va mai avea nicio obligație de a-si exprima opinia în dosarul respectiv.

2. Desfășurarea lucrărilor de expertiză

a. Studiarea dosarului

După ce a primit prin poștă încheierea prin care a fost desemnat, expertul trebuie în primul rând să studieze dosarul cauzei aflat la arhiva instanței. De cele mai multe ori toate materialele necesare pentru a răspunde obiectivelor se află deja la dosarul cauzei

d. Anexe

Dacă pe parcursul expertizei expertul folosește calcule care s-ar desfășura pe mai multe pagini sau trebuie să centralizeze în tabele ample diverse date, pentru a evita îngreunarea înțelegerii răspunsurilor la obiective, acestea se vor întocmi ca și anexe la raportul de expertiză.

Atenție!

NU constituie anexă la raportul de expertiză contabilă materialul documentar folosit în exprimarea opiniei la obiective.

Anexele sunt strict documentele întocmite de către expert în baza materialului documentar și fac parte integrantă din raportul de expertiză.

4. Depunerea raportului

Odată redactat, raportul de expertiză trebuie semnat și parafat de către experți, filă cu filă, inclusiv anexele. Raportul se semnează și parafează atât de experții desemnați, cât și de cei consilieri. În cazul în care expertul consilier a formulat opinie separată trebuie să menționeze acest lucru când semnează raportul.

Raportul de expertiză contabilă este supus auditului de calitate. În acest sens, înainte de depunerea raportului la instanța care l-a solicitat, expertul trebuie să se prezinte la filiala CECCAR din care face parte, pentru a obține viza auditului de calitate pentru raportul de expertiză.

De asemenea, înainte de depunere, raportul de expertiză trebuie înregistrat la Biroul local pentru expertize tehnice juridice și contabile.

Raportul de expertiză trebuie depus conform art 336 din codul de procedură civilă cu cel puțin 10 zile înainte de termenul fixat pentru judecată. Raportul se depune la registratura instanței în exemplare multiple, câte unul pentru fiecare parte și un exemplar pentru instanță.

5. Plata onorariului

Plata onorariului aprobat de instanță, pentru expertul contabil desemnat se va efectua prin intermediul biroului local pentru expertize tehnice judiciare, după depunerea raportului de expertiză la organul cu atribuții jurisdicționale care a dispus efectuarea expertizei.

Plata onorariului către expertul/expertii consilieri se face direct de către parte/părți în conformitate cu prevederile contractuale.